

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

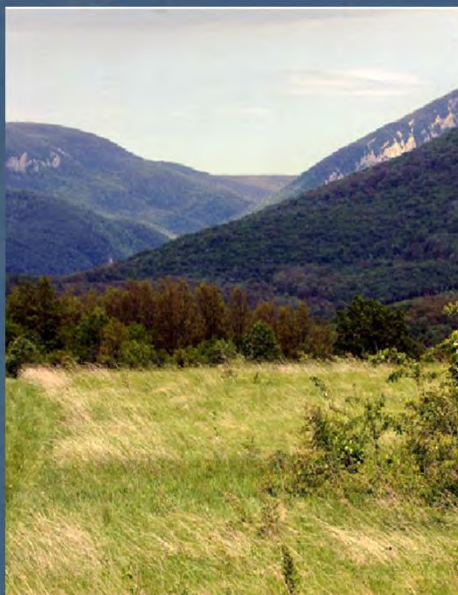

Instrumente Structurale
2007 - 2013

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)

Parcul Național Cheile Nerei-Beușnița
Situl de Importanță Comunitară ROSCI0031
Aria de Protecție Specială Avifaunistică ROSPA0020

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATE

Măsurile de conservare prezentate sunt conținute în planul de management al Parcului Național Cheile Nerei-Beușnița, realizat în cadrul proiectului:

Elaborarea planului de management al Parcului Național Cheile Nerei – Beușnița (ROSCI 0031 și ROSPA 0020 Cheile Nerei – Beușnița)

proiect finanțat prin Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR), în cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu, Axa prioritară 4

Beneficiar:

**Universitatea de Științe Agricole și
Medicină Veterinară a Banatului
“Regele Mihai I al României” din
Timișoara**

<http://usab-tm.ro/>

Partener:

**RNP-ROMSILVA – Administrația Parcului
Național Cheile Nerei - Beușnița RA**

<http://www.cheilenereibeusnita.ro/>

Site-ul proiectului:

<http://cheilenerei.usab-tm.ro/index.html>

Notă: Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Uniunii Europene.

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATE FORESTIERE

Habitat forestiere din aria protejată Cheile Nerei – Beușnița:

9130 - Păduri de fag de tip *Asperulo - Fagetum*

9150 - Păduri medio-europene de fag din *Cephalanthero - Fagion*
pe substraturi calcaroase

91K0 - Păduri ilirice de *Fagus sylvatica* (*Aremonio - Fagion*)

91L0 - Păduri ilirice de stejar cu carpen (*Erythronio - Carpinion*)

91M0 - Păduri balcano - panonice de cer și gorun

9180* - Păduri de *Tilio - Acerion* pe versanți, grohotișuri și ravene

91E0* - Păduri aluviale de *Alnus glutinosa* și *Fraxinus excelsior*

Principalele presiuni actuale asupra habitatelor forestiere:

B02.01.02 - replantarea pădurii (arbori nenativi)

B02.02 - tăierea/exploatarea pădurii

B02.04 - îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare

B06 - pășunatul în pădure

D01 - drumuri (inclusiv forestiere) și poteci

D02 - linii de utilități și servicii

F03.01 - vânătoare; F03.02.03 - capcane, otrăvire, braconaj

G01 - sport în aer liber și activități de petrecere a timpului liber

I01 - specii invazive non-native (alogene)

Managementul forestier actual și principiile de conservare.

Conform legii, exploatarea forestieră este interzisă în zonele de protecție strictă și de protecție integrală. În afara acestora (deci în zonele de conservare durabilă și de dezvoltare durabilă) exploatarea forestieră continuă. Din punctul de vedere al legislației europene Natura 2000, starea în care se află un habitat se judecă după următoarele criterii:

- **suprafața ocupată de habitat** (inclusiv *suprafața de referință* pentru starea favorabilă a tipului de habitat în aria naturală protejată și *tendința actuală a suprafeței* tipului de habitat);
- **structura și funcțiile habitatului** (inclusiv *speciile sale tipice*);

- ***perspectivele viitoare ale habitatului*** (considerate după *suprafața și tendința suprafeței* habitatului, *suprafața de referință* și *impacturile antropice* cuantificate după *intensitatea lor*);
- ***starea globală a habitatului*** (care însumează criteriile de mai sus).

Impacturile antropice și codificarea acestora sunt stabilite tot prin legislația europeană referitoare la rețeaua de arii protejate Natura 2000. Din punctul de vedere al conservării unui habitat forestier, al menținerii lui în stare favorabilă de conservare, tăierea pădurii este impactul cel mai puternic și în această arie protejată. Codul B02.02 (= *forestry clearance*) se referă la orice tip de *exploatare a pădurii* care are ca urmare tăierea pădurii, în sensul eliminării ei, cel puțin temporar; este vorba deci și de tăieri în ochiuri, tăieri progresive, tăieri succesive sau termeni similari. Cu atât mai mult cu cât o exploatare de acest fel decurge, conform amenajamentelor silvice, pe toată suprafața unei unități amenajistice (UA), deci pe suprafețe destul de mari pentru a afecta negativ conectivitatea habitatului. Chiar dacă într-un habitat forestier unele zone mai deschise (lumișuri, poieni, ochiuri) sunt favorabile pentru specii de floră și faună, este recomandabil ca aceste zone să nu depășească 0,5-1 ha în suprafață.

O altă problemă majoră o constituie *densitatea drumurilor forestiere și de exploatare*; acestea reduc efectiv suprafața habitatului, erodează solurile și afectează valoarea peisajului. PN Cheile Nerei - Beușnița este dominat de relief carstic, soluri superficiale cu multă rocă la suprafață, pante frecvent accentuate, astfel că exploatările forestiere afectează și indirect aceste habitate, prin accesul cu utilaje grele și tehnica folosită pentru extragerea lemnului.

Codul B02.04 (*îndepărtarea arborilor uscați sau în curs de uscare*) este un alt tip de impact antropic cu influență majoră asupra pădurilor. Evacuarea din habitat a lemnului mort (aflat în diferite stadii de degradare, provenit din diferite specii lemnoase, constituit din arbori uscați pe picior sau căzuți, arbori singulari sau în grupuri) afectează insectele xilofage/saproxilice dintre care câteva sunt specii Natura 2000, foarte rare sau deja dispărute din unele state europene. Absența ori insuficiența lemnului mort, ca sursă de hrană sau adăpost pentru acestea, este indicată și în Parcul Național Cheile Nerei – Beușnița de numărul foarte redus de indivizi ai acestor specii (de exemplu, au fost găsite doar 3 exemplare de *Osmoderma eremita*). Absența arborilor bătrâni și/sau scorburoși afectează tot lanțul trofic, nu doar specii de insecte ci și specii de păsări și lilieci.

Vârsta la care începe exploatarea unui habitat forestier reprezintă o altă problemă. Maturitatea unei păduri de fag, de pildă, poate fi considerată vârsta

la care fructificația este semnificativă și corespunde vârstei la care pădurea este programată pentru exploatare. Absența arborilor bătrâni, diversitatea de specii lemnoase redusă, lipsa sau consistența redusă a straturilor arbuștilor, erbaceu sau muscinal determină fizionomia, dar mai ales funcțiile unui habitat de pădure, între care și pe aceea de suport și sursă trofică pentru speciile de faună. Cantitatea redusă de jir, ghinde, alune afectează populațiile de mamifere mici, printre care se numără din nou specii protejate Natura 2000 (de exemplu, speciile de pârși).

În concluzie, managementul forestier actual este dirijat preponderent în scop productiv. Deși Codul silvic conține numeroase reglementări care pot asigura o stare favorabilă a ecosistemelor forestiere, cel mai frecvent acestea nu au fost corect aplicate în decursul timpului. Deși a menținut tipul de habitat și suprafața *relativă* a acestuia, managementul forestier a afectat în mod special *structura și funcțiile* acestor habitate. În toate tipurile de păduri este evidentă uniformizarea structurii habitatelor. Ecosistemul forestier este dirijat prin selecția arborilor care corespund obiectivelor de exploatare; în felul acesta, pădurea capătă uniformitate, structură echienă, cu segregare pe verticală (stratificare) simplificată, cu puține specii edificatoare. Toate acestea determină *reducerea diversității habitatului* (la nivelul surselor trofice sau a nișelor ecologice), deci afectarea negativă a funcțiilor ecosistemice, în special a celei de suport pentru faună (insecte, lilieci, mamifere, păsări).

Pe de altă parte, unele tipuri de exploatare a pădurilor determină eliminarea, măcar temporară, a habitatului de pe anumite suprafețe (refacerea lui naturală durează foarte mult și nu totdeauna revine la varianta inițială). Din aceste considerente, starea de conservare pentru majoritatea habitatelor forestiere a fost evaluată ca *nefavorabilă-inadecvată*.

Măsurile de management*, stabilite pentru fiecare habitat în parte, se referă în special la zonele de conservare durabilă sau de dezvoltare durabilă, deci cele în care este posibilă exploatarea forestieră.

Din punctul de vedere al atingerii stadiului favorabil de conservare, exploatările forestiere de orice fel trebuie să țină cont de următoarele:

- Stabilirea unei *compoziții-țel diversificată*, cât mai apropiată de vocația naturală a stațiunii.
- Dirijarea și menținerea a cca. 30% din suprafața fiecărui tip de habitat (raportată la suprafața din zonele de conservare durabilă sau de dezvoltare durabilă) la stadiul de pădure matură, capabilă să constituie habitat optim pentru specii de faună; acest lucru se poate realiza/compensa și prin

păstrarea a minim 20 de arbori în vârstă (posibil fără valoare economică, însă din specii tipice habitatului) la ha.

- Favorizarea structurii pluriene a pădurii și a diversității speciilor edificatoare și caracteristice.
- Menținerea consistenței habitatelor forestiere la minim 75 % (cu excepția zonelor foarte abrupte, cu condiții abiotice limitative).
- Menținerea arborilor bătrâni, scorburoși și a celor care conțin urme de faună (cuiburi de ciocănitori, bufnițe, alte specii de păsări; scorburi folosite de lilieci arboricoli; cuiburi de mamifere mici etc.).
- Menținerea a minim 10 arbori maturi, căzuți/uscați, la hectar (în diferite stadii de degradare, provenind din specii lemnoase diferite, singurari sau în pâlcuri).
- Conservarea durabilă a speciilor lemnoase protejate, cum este tisa, specie declarată monument al naturii; ajutorarea regenerării naturale a tisei.
- Controlul strict al extinderii rețelei de drumuri de exploatare (drumuri de scos apropiat sau de TAF).
- Dezafectarea drumurilor de TAF imediat după terminarea exploatării / tratamentului forestier.
- Realizarea inventarului drumurilor forestiere și de TAF și furnizarea lui Administrației PN.
- Curățarea de orice resturi (anvelope, alte deșeuri), după exploatare.
- Interzicerea accesului auto pe drumurile de orice fel, din zona de protecție strictă, fără acordul Administrației parcului național.
- Interzicerea accesului cu autovehicule pe drumurile de pământ din zonele cu risc de eroziune și în perioadele ploioase.
- Este interzisă traversarea albiilor râurilor cu orice tip de autovehicule.
- Extragerea lemnului cu atelaje, în zonele mai sensibile, pentru evitarea eroziunii solurilor.
- Interzicerea exploatărilor forestiere în apropierea cursurilor de apă, pe o bandă de cel puțin 20 m de o parte și de alta a albiei minore.
- Interzicerea exploatării pădurilor aluviale (91E0*); identificarea lor în amenajamentele silvice.
- Evitarea realizării exploatărilor forestiere alăturate, așadar în aceeași zonă a habitatului: pe suprafețe cumulate mari sau la intervale prea scurte de timp; nu pot fi exploatare UA-uri vecine mai devreme de 20 de ani.
- Controlul fragmentării habitatului (datorită căilor de acces sau a liniilor de utilități și servicii).
- Interzicerea pășunatului în pădure.
- Controlul activităților de vânătoare și combaterea braconajului.
- Combaterea tăierilor ilicite de arbori și a scoaterii neautorizate a lemnului mort din pădure.

- Organizarea, reglementarea și controlul activităților turistice.
- Controlul (monitorizarea și combaterea) speciilor invazive.
- Odată aprobat planul de management, aceste măsuri trebuie, conform legii, integrate în amenajamentele forestiere în vigoare.

* În cazul unora dintre aceste măsuri, este necesar un timp mai îndelungat pentru a atinge starea respectivă, deci se consideră ținta spre care se merge și nu neapărat situația actuală.

Modificarea modului de percepție a habitatelor forestiere, cu implementarea corectă a metodelor adaptate de gestionare a pădurii și respectarea măsurilor de management, va duce la îmbunătățirea stării de conservare a pădurilor, pe termen mediu și lung.

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATE DE PAJIȘTI

Habitat practicole din aria protejată Cheile Nerei – Beușnița:

6110* - Pajiști rupicole calcifile sau bazifile din *Alyso-Sedion albi*

6190 - Pajiști panonice de stâncării (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

6210* - Pajiști xerofile seminaturale și faciesuri cu tufișuri pe substraturi calcaroase (*Festuco-Brometea*) (*situri importante pentru orhidee)

6240* - Pajiști stepice subpanonice

Principalele presiuni actuale asupra habitatelor practice:

A02.03 – înlocuirea pășunii cu terenuri arabile

A03.03 – abandonarea/lipsa cosirii

A03.01 – cosire intensivă

A04.01 – pășunatul intensiv

A04.03 – abandonarea sistemului pastoral tradițional (lipsa pășunatului)

A10.01 – îndepărtarea gardurilor vii și a crângurilor sau tufișurilor

I01 – specii invazive non-native (alogene)

I02 – specii native (indigene) problematice

J01.01 – incendii

K02.01 – schimbarea compoziției de specii (succesiune)

M01 – schimbarea condițiilor abiotice (modificări climatice)

Feriga de câmp, specie invazivă în pajiști. © Marius Bărbos

Măsuri de management:

Menținerea categoriei de folosință a terenurilor.

Nu este permisă înlocuirea pajiștii cu terenuri agricole, mai ales în cazul habitatului prioritar 6210*.

Pășunat intensiv. © Bogdan Bădescu

Menținerea modului tradițional de folosire a pajiștilor prin cosit.

Habitatele de pajiște pot fi conservate prin cosire tradițională (max. 2 cosiri/an în funcție de condițiile meteorologice și tipul de habitat), aplicate în general mai târziu, după 1 iulie, pentru a favoriza speciile de orhidee, insecte, păsări etc. Dacă se cosește mai devreme, este obligatorie lăsarea unei benzi necosite, lată de 3 metri, pe marginile fiecărei parcele (poate fi cosită după data de 1 septembrie). Pentru unele pajiști, perioada primei coase se poate realiza între faza de înspicare și cea de înflorire a principalelor specii de graminee, cu condiția ca – odată la 3 ani – să se recolteze mai târziu, după maturizarea semințelor, pentru o însămânțare naturală a pajiștii și favorizarea altor specii de plante, asigurând biodiversitatea habitatului. Nu se cosește vegetația de pe malul apelor sau izvoarelor. Folosirea tradițională prin cosit permite și menținerea unui procent de arbuști în pajiște; aceștia constituie elemente de biodiversitate (atrag insecte polenizatoare, specii de păsări; suprafețele mai umbrite constituie zone optime pentru unele specii de orhidee).

Menținerea modului tradițional de folosire a pajiștilor prin pășunat.

Abandonarea sistemului pastoral tradițional poate determina succesiunea naturală a vegetației, prin dezvoltarea masivă a unor specii de arbuști, ca stadiu de succesiune spre pădure. Similar, suprafețe ale habitatului pot fi invadate de feriga de câmp, odată cu scăderea intensității pășunatului.

Menținerea în pajiște a elementelor de diversitate / peisaj.

În majoritatea dintre aceste habitate se dezvoltă și diferite specii de arbuști; unele specii de orhidee preferă suprafețele semi-umbrite, pe care se găsesc arbuști, astfel că nu este permisă eliminarea integrală a acestora (vegetația arbustivă poate reprezenta 20% din habitat). Elementele de peisaj existente (arbori izolați sau în pâlcuri, arbori în aliniament, vegetație ierboasă sau arbustivă de-a lungul digurilor, apelor, drumurilor sau de la marginea parcelelor) se mențin în toate habitatele de pajiște, dacă nu pun în pericol existența habitatului, deoarece favorizează biodiversitatea (plante, insecte, lilieci, păsări etc).

Controlul zonelor de pășunat intensiv.

Pentru toate tipurile de habitate de pajiște, pășunatul intensiv trebuie eliminat, pentru că determină modificarea covorului vegetal, erodarea solurilor, favorizarea speciilor nedorite, reducerea biodiversității, afectarea valorii de peisaj. Acest control se definește prin: nedepășirea încărcăturii de animale de 0,5 UVM/ha și limitarea duratei târlirii la cel mult 3 nopți.

Monitorizarea și controlul speciilor invazive.

Habitatele pot fi invadate de cenușer (*Ailanthus altissima*), pe suprafețele cu vegetația naturală distrusă sau pe cele de pe marginea căilor de acces. Specia crește rapid și se înmulțește ușor prin drajonare, deci trebuie eliminată în primii ani de la instalare; după această perioadă este foarte greu de eliminat (în acest caz trebuie controlată extinderea speciei, cu menținerea/refacerea vegetației naturale). Însă, mai periculoasă în pajiști, este feriga de câmp (*Pteridium aquilinum*), care invadează pajiștile odată cu abandonarea pășunatului. Feriga de câmp, odată instalată, nu mai poate fi eliminată, decât prin eforturi și costuri foarte mari și pentru durate scurte de timp. Controlul extinderii ei se poate realiza prin pășunatul suprafețelor vecine grupărilor de ferigă.

Controlul și combaterea incendiilor.

Incendierea arbuștilor sau a ferigii de câmp poate duce la arderea unor suprafețe mari din habitatele praticole (dar și din cele învecinate).

Monitorizarea condițiilor abiotice.

Modificările climatice afectează habitatele de pajiște dar mai ales unele specii sensibile. Numeroase specii de orhidee sunt influențate de variațiile climatice (ploi abundente primăvara, secetă puternică și temperaturi ridicate în timpul verii). Monitorizarea condițiilor abiotice se face în paralel cu monitorizarea unor factori biotici, între care se găsesc distribuția și mărimea populațiilor de orhidee.

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATE DE STÂNCĂRII

Habitat de stâncării din aria protejată Cheile Nerei – Beușnița:

40A0* - Tufărișuri subcontinentale peripanonică

8160* - Grohotișuri medio-europene calcaroase ale etajelor colinar și montan

8210 - Versanți stâncoși calcaroși cu vegetație casmofitică

© Corina Ardelean

Principalele presiuni actuale asupra habitatelor de stâncării:

I01 – invazia speciilor non-native (alogene)

J01.01 – incendii

K02.01 – schimbarea compoziției de specii (succesiune)

Măsuri de management:

Monitorizarea și controlul speciilor invazive.

Habitatele sunt sensibile la invazia cenușerului (*Ailanthus altissima*) mai ales pe suprafețele cu vegetația naturală distrusă sau cele de pe marginea căilor de acces. Specia crește rapid și se înmulțește ușor prin drajonare, deci trebuie eliminată în primii ani de la instalare, prin scoaterea integrală a rădăcinilor; după această perioadă este foarte greu de eliminat (în acest caz trebuie controlată extinderea speciei, cu menținerea / refacerea vegetației naturale). Este cea mai periculoasă specie invazivă din parcul național, favorizată și de modificările climatice.

Controlul incendiilor

Habitatul 40A0* este uneori vecin cu pajiștile pe care se practică incendierea arbuștilor sau a ferigii de câmp (*Pteridium aquilinum*). Această metodă trebuie controlată (cu excepția zonelor cu ferigă, pot fi afectate negativ habitate pentru care existența unui anumit procent de arbuști este normală și necesară: 5130, 6210*, 6190, 6240). Arbuștii din pajiști sunt elemente de biodiversitate (atrag insecte polenizatoare, specii de păsări; suprafețele mai umbrite constituie zone optime pentru unele specii de orhidee).

Monitorizarea succesiunii vegetației

Modificarea naturală a compoziției de specii este posibilă în anumite zone ale habitatului, inclusiv datorită modificărilor climatice. Eventuala răspândire a unor specii necaracteristice habitatului (de ex. specii de pin) trebuie monitorizată și controlată.

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATE ACVATICE ȘI RIPICOLE

Habitat din aria protejată Cheile Nerei – Beușnița:

3260 - Cursuri de apă din zonele de câmpie, până în cele montane, cu vegetație din *Ranunculion fluitantis* și *Callitriche – Batrachion*

6430 - Comunități de lizieră cu ierburi înalte higrofile de la câmpie și din etajul montan până în cel alpin

7220* - Izvoare mineralizate încrustante cu formare de tuf calcaros (*Cratoneurion*)

Habitatul 3260. © Ioan Bănățean Dunea

Principalele presiuni actuale asupra habitatelor acvatice și ripicole:

A04 – pășunatul

A08 – agricultură – fertilizare

C01.01 – extragerea nisipului și pietrișului

E03.01 – depozitare de deșeuri menajere / provenite din activitățile de recreere

G01 – sport în aer liber și activități de petrecere a timpului liber

- G01.01.01 – sporturi nautice motorizate
- H05.01 – gunoiul și deșeurile solide
- I.01 – specii invazive non-native (alogene)
- J02.05 – modificarea funcțiilor hidrografice
- J02.06 – captarea apelor de suprafață

Depuneri de travertin (habitatul 7220*). © Dan Stănescu

Măsuri de management:

Încurajarea metodelor tradiționale de agricultură pe terenurile din apropierea cursurilor râurilor.

Mai ales pe cursul inferior al Nerei, terenurile agricole se află la distanță redusă de râu; din această cauză, apa din precipitații transportă substanțele chimice folosite (pesticide, fertilizanți) în albia minoră, modificând parametrii chimici ai apei și vegetația acestui habitat. Încurajarea metodelor tradiționale poate fi realizată prin diverse mecanisme, de exemplu aplicarea măsurilor de Agromediu, aplicarea codului de bună conduită (Directiva Nitrați), scutirea de taxe, semnarea de convenții cu agricultorii etc.

Monitorizarea parametrilor fizico-chimici ai apelor râului Nera.

Pentru că nu tot cursul Nerei este cuprins în aria protejată și pentru că în acest râu există o specie foarte rară de pești (*Cobitis elongata* - fâsa mare), calitatea

apelor trebuie monitorizată încă din amonte de parcul național, dar mai ales pe cursul inferior. Poluarea apelor râului (chiar și în amonte de intrarea în parc) influențează întreaga zoocenoză și speciile vegetale caracteristice.

Controlul extragerii agregatelor minerale naturale (nisip și pietriș) din albia râurilor, respectiv interzicerea acestora în zonele sensibile, desemnate prin planul de management (ex. segmentul de râu cu *Cobitis elongata*).

Extragerea pietrișului / nisipului în mod licit sau ilicit are impact direct prin distrugerea comunităților de plante acvatice și indirect prin modificarea regimului de scurgere a apei. În același timp, influențează fauna acvatică. Dacă fiind prezența speciei *Cobitis elongata*, înființarea balastierelor sau a altor exploatări similare nu trebuie permisă.

Poluarea apelor Nerei. © Ioan Bănățean Dunea

Controlul și eliminarea zonelor de depozitare a deșeurilor de orice fel.

Depozitarea de deșeuri menajere sau a altor tipuri de deșeuri trebuie controlată pe toată suprafața parcului național, dar în special în apropierea cursurilor de apă. Frecvent, deșeurile menajere sunt aduse de ape la inundații, acumulându-se în anumite zone ale râului; acestea trebuie curățate periodic.

Extragerea agregatelor minerale. © Ioan Bănățean Dunea

Reglementarea sporturilor nautice nemotorizate (rafting) și interzicerea sporturilor nautice motorizate.

Sporturile nautice nemotorizate sunt permise pe cursurile râurilor suficient de adânci, cu avizul administrației parcului național. Sporturile nautice motorizate afectează negativ vegetația acvatică și fauna habitatelor riverane.

Controlul captărilor de apă și a altor activități care pot modifica funcțiile hidrografice.

Pornind de la situația actuală a cursurilor de apă, cu captările deja existente, se impune controlul unor noi intervenții de acest fel, chiar și pe segmentele râurilor situate în afara ariei protejate. Habitatul 7220* este dependent de apă, astfel că reducerea debitului afectează și depunerile de travertin. Captările deja existente trebuie monitorizate, dacă există suspiciunea că afectează habitatul. Însă, captări noi de ape, micro-hidrocentrale sau stăvilare de orice fel trebuie interzise, mai ales pe cursurile de apă cu debit redus.

Controlul speciilor invazive.

Habitatul 6430 este sensibil la colonizarea de către speciile *Acer negundo*, *Impatiens glanduligera*, *Rudbeckia laciniata*, *Solidago* ssp., *Helianthus tuberosus* și altele. Toate speciile invazive trebuie monitorizate iar cele cu potențial ridicat de extindere, eliminate din timp.

Controlul pășunatului.

Pășunatul, tranzitul, adăparea animalelor afectează habitatul prin călcarea vegetației, răscolirea solului, eutrofizare și diseminarea unor buruieni sau specii invazive. Amenajarea unor locuri de trecere a apei și adăpare este solicitată și stimulată inclusiv prin măsurile de Agromediu.

© Ioan Bănățean Dunea

Monitorizarea efectelor inundațiilor.

Viiturile perturbă temporar habitatele ripicole și acvatice, inclusiv habitatul 91E0* (păduri aluviale).

Interzicerea exploatării travertinului.

Pentru 7220*, fiind un habitat prioritar, distribuit pe suprafețe reduse și care se formează în timp îndelungat, exploatările de orice fel sunt interzise.

Organizarea, reglementarea și controlul activităților turistice.

Habitatul 7220* este reprezentat de zonele atractive turistic (cascade, praguri, ochiuri/cursuri de apă). Sunt necesare un management adecvat al vizitatorilor și conștientizarea/educarea acestora. Deși nu sunt zone propice pentru sporturi de tip rafting sau canoe, pe segmentele cursurilor de apă care conțin habitatul 7220* sunt interzise orice fel de sporturi nautice.

Controlul și sancționarea tuturor activităților antropice care afectează vegetația ripariană sau erodează malurile (tăierea vegetației lemnoase, pășunatul excesiv, accesul autovehiculelor sau atelajelor, extragerea agregatelor minerale din albia majoră etc.).

© Ioan Bănățean Dunea

MĂSURI DE CONSERVARE PENTRU HABITATUL CAVERNICOL (8310 - Peșteri închise accesului public)

Principalele presiuni actuale:

A04.01.02 - pășunatul intensiv cu oile

B02.01.02 - replantarea pădurii (copaci nenațivi)

B02.02 - exploatarea pădurii

D01.02 - drumuri

E03.01 - depozitarea deșeurilor menajere

G01.04.02 - speologie

G01.04.03 - vizite de agrement în peșteri

G01.08 - alte activitati sportive si recreative in aer liber

G05.04 - vandalism

G05.07 - lipsa sau îndreptarea greșită a măsurilor de conservare

G05.08 - închiderea peșterilor sau a galeriilor

H02.06 - poluarea apelor subterane cauzată de activități agricole și forestiere

H02.07 - poluarea difuză a apelor subterane cauzată de lipsa canalizării

H05.01 - gunoiul și deșeurile solide

I - specii invazive

J01.01 - incendii

J03.02.01 - reducerea migrației / bariere de migrație

K01.01 - eroziune

K01.02 - colmatare

K01.04 - inundare

K03.02 - parazitism (impact raportat la lilieci)

L05 - prăbușiri de teren, alunecări de teren

L06 - prăbușiri subterane

M01.03 - inundații și creșterea precipitațiilor

Colonie de lilieci. © Asociația Speologică Exploratorii

Măsuri de management:

Pe terenurile cu lapiezuri se pășunează doar cu număr redus de animale.

Folosirea dolinelor doar pentru fânețe.

Interzicerea lucrărilor silvice în zone cu lapiezuri semi-îngropate și stâncării nude, doline, zona inferioară a versanților văilor active, văi de doline și uvale, pe pante ce depășesc 25°.

Interzicerea înființării de plantații de rășinoase, cu promovarea tipului fundamental de pădure.

Nu se vor despăduri/defrișa pădurile situate deasupra habitatului, pe suprafețe mai mari de 0,25 ha și de asemenea sunt interzise despăduririle/defrișările pădurilor situate deasupra galeriilor de peșteri și avene ale habitatului 8310.

Nu se vor tăia arborii/arbuștii pe o rază de 50 m în jurul intrărilor în habitat.

Depozitarea materialului lemnos (crengi, trunchiuri) rezultat în urma exploatării forestiere nu se face în depresiuni, gropi, văi, ponoare.

Trasul lemnului se face pe trasee diferite, de lungime și pantă reduse (exclus pe văi active/inactive, doline), doar cu atelaje.

Amplasarea grilajelor și/sau a gardurilor la intrările de avene/peșteri din apropierea așezărilor umane.

Protejarea și menținerea deschiderilor carstice indiferent unde se situează (intravilan/extravilan).

Captarea izvoarelor se poate face fără obturarea fisurilor/cavităților naturale.

Asigurarea debitului minim necesar pe vale, aval de captare, astfel încât să asigure continuitatea naturală a proceselor de carstificare, funcționare a drenajelor subterane și depunerilor de travertin.

În cazul în care se recurge la captarea izvoarelor pentru alimentarea cu apă potabilă, se va asigura un debit remanent permanent, suficient pentru continuarea proceselor naturale care au loc în carst.

Vizitarea cavităților este permisă doar cu ghid autorizat sau ranger, cu excepția celor deschise publicului larg, excepție făcând grupurile autorizate ale asociațiilor speologice și grupuri de cercetători.

Se montează pasarele suspendate pentru tranzitarea planșeelor de calcit din cavitățile vizitabile.

Vizitele în peșteri, în perioada de maternitate și hibernare, se vor autoriza cât mai rar, în grupuri de maxim 3 persoane.

În cavitățile care adăpostesc colonii de naștere, maternitate sau hibernare cu un număr total de peste 500 exemplare se vor aviza doar activitățile de cercetare și explorare.

Este interzisă circulația mijloacelor auto în zona bazinului de recepție a cursurilor de apă cu ponoare în afara drumurilor publice, forestiere sau agricole permise a fi utilizate.

Sunt interzise amenajările rudimentare și promovările vizitării unor cavități dacă acestea nu fac obiectul unei amenajări turistice autorizate.

Este interzisă ridicarea nivelului apei subterane din cavități prin amplasarea unor construcții sau amenajări rudimentare.

Orice colectare de roci, fosile, forme geomorfologice, formațiuni, sediment, floră, faună sunt permise numai cu aviz și doar în scop științific.

Se vor închide cavitățile cu grilaj în scopul conservării dacă au speleoteme fragile, situri arheologice sau paleontologice sau faună bogată, dacă sunt utilizate ca laboratoare naturale, dacă au intrări verticale în zone frecventate de om/animale domestice, dacă reprezintă surse de apă potabilă.

La elaborarea acestui material au contribuit:

Alma Nicolin (coordonator)

Gabriel Arsene

Ilinca Imbrea

Florian Borlea

Corina Ardelean

Pentru habitatul 8310:

Bogdan Bădescu (Asociația Speologică Exploratorii)

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului ***Elaborarea planului de management al Parcului Național Cheile Nerei – Beușnița (ROSCI 0031 și ROSPA 0020 Cheile Nerei – Beușnița), SMIS CSNR 36394.***

Proiectul este cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională, în cadrul Programului Operațional Sectorial Mediu (Axa prioritară 4) .

Mai multe informații pe: <http://cheileneri.usab-tm.ro>

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.

Material editat de către Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară a Banatului „Regele Mihai I al României” din Timișoara

Mai 2015

